

A MAGYAR NÉPHADSEREG HADTÁP SZOLGÁLATI ÁGAIRÓL

Az MN Közlekedési Szolgálat

Előszóként a katonai közlekedésről

Sájár Bálint ezredes

A katonai közlekedés, a közlekedési szolgálat munkájával a tisztelt olvasó úgyszólván naponta találkozik, és arról különböző értékítéletet alkot. A „Hadtápbiztosítás”-ban történő bemutatással az a célunk, hogy a szolgálatról, annak munkájáról, eredményeiről és gondjairól átfogó képet adjunk. Természetesen legnagyobbat terjedelemben a csapatokat leginkább érdeklő kérdésekkel, a katonai szállításokkal foglalkozunk, nem elhanyagolva a szolgálat többi területeit sem. Nagyobb teret szentelünk emellett a közelmúltban lefolytatott közlekedési konferencián elhangzottaknak. E gondolatok előrebocsátásával az előszóban a szolgálat fejlődésének, munkájának, eredményeinek, gondjainak általános megítélésére, tömör összefoglalására szorítkozom csak. A részletesebb kifejtések a cikksorozatban történnek meg.

Az MN csapatai tevékenységének közlekedési biztosítása, a közlekedés területén a szövetségi kötelezettségek teljesítése mind békében, mind háborúban jelentős feladatot ró a katonai közlekedésre, ezen belül az MN Közlekedési Szolgálatra. Jól ismert, hogy az állandó harckészültség időszakában a csapatok mindennapi élete, kiképzése és harckészültsége nagyvolumenű csapat- és anyagszállításokat igényel. A gyakorlatokon történő csapatmozgások megfelelő közúti biztosítás mellett és az arra kijelölt, fenntartott, berendezett utakon történhetnek. Az anyagok mozgatása, rakodása a közlekedési szolgálat útján biztosított eszközökkel, rakodógépekkel történik. Meghatározó jelentőségű feladat a hadszíntér közlekedési előkészítésében való részvétel és a katonai közlekedés szerveinek háborús feladataira való felkészítése is.

Haditevékenységek esetén a katonai közlekedés szerepe, súlya tovább növekszik, hiszen könnyű belátni, hogy a katonai szállítások folyamatossága, a közlekedési vonalak működtetése a hadműveletek kimenetelét, a csapatok életét befolyásoló tényezővé válik. Ez egyben felelősségnövekedést is jelent.

A katonai közlekedésre háruló feladatokat az MN-ben a közlekedési szolgálat végzi, együttműködve a HM érintett szerveivel. Fontos részét képezi a közlekedés az MN hadtápjának, mivel a közlekedési biztosítás a hadtápbiztosítási rendszer egyik alrendszer.

A közlekedési szolgálat felkészítése, munkája mind az állandó harcckészültség időszakában, mind haditevékenységek esetén szorosan kapcsolódik a népgazdasághoz, a népgazdasági közlekedési vállalatok lehetőségeihez, azok munkájához. Szoros és mindkét oldalról megalapozott együttműködés biztosít eredményeket a közös munkában. Meghatározók a katonai közlekedési szolgálat munkájára a hosszú- és rövidtávú népgazdasági közlekedési fejlesztési elgondolások, tervek, mivel a szolgálat anyagi-technikai bázisának egy jelentős részét a népgazdasági közlekedési szervezete adja.

Az MN Közlekedési Szolgálat hosszú fejlődési folyamaton ment át. A mai közlekedési szolgálatnak az MNVK Ö. Közlekedési Osztály képezik az alapját. Ez a szervezet elsődlegesen a vasúti szállításokkal, esetenként a vízi szállításokkal foglalkozott. Az MNHF-ség alárendeltségében vált valamennyi szállítási ágazatot magába foglaló szolgálattá.

Az MN Közlekedési Szolgálat az elmúlt 10–15 éves időszakban jelentős fejlődésen ment keresztül. Ennek eredményeként alakult ki a közúti, vasúti, vízi, légi szállítási ágazatokat magába foglaló egységes közlekedési szolgálat. Ezen rendszernek megfelelően folytattuk az egyes közlekedési ágazatok egységes elgondolás szerinti fejlesztését. Előrelépés történt a közlekedési ágazatok közötti helyes arányok kialakításában. E munka során jelentőségének megfelelő súlyt helyeztünk a közúti szállításokra mind az állandó harcckészültség időszakában, mind a háborús feladatokra való felkészítés terén. Erőfeszítéseink eredményeként a gépkocsi-szállítótér jelentősen növekedett. Hatására a vasúti szállítás korlátozott idejű kiesése esetén a közúti szállítóeszközök képesek a legszükségesebb szállítási feladatokat önállóan is megoldani.

A katonai követelmények, szállítási szükségletek és a lehetőségek alapján jelentős fejlődés történt a vasút háborús körülmények közötti alkalmazására való felkészítése terén. Ebben az időszakban a vasúti szállítás szerepe a várható hadműveletekben jelentősen újra értékelődött.

A követelményekhez igazodva korszerűsítettük a hátszági közlekedési rendszert, létrehozva a szükséges vezető, üzemeltető, helyreállító és a szállítások folyamatosságát biztosító közlekedési katonai szervezeteket. Értékelésünk szerint a KM-mel és szerveivel szoros együttműködésben ez a szervezet képes a reá háruló közlekedési biztosítási feladatok eredményes megoldására.

Tervszerűen folytak a fejlesztések. Nemzetközi vonatkozásban is jelentős eredményeket adott – a gazdaságosság előtérbe helyezésével párhuzamosan – a különböző kettősrendeltetésű eszközök kifejlesztése. Ezek közül első helyre kell sorolni a közúti és vasúti TS uszályhidakat, amelyek a Dunán EFE szintű rendezvények keretében kerültek bemutatásra.

E programnak mintegy folytatásaként jelenleg folyik a KM-mel együtt a tiszai TS-uszályok és ebből a hídkészletek kialakításával kapcsolatos munka.

A kettős célú felhasználhatóság figyelembevételével lettek kialakítva az új típusú sebesültszállító vonatok és a sebesültszállító autóbuszok, szoros együttműködésben a különböző HM-szervekkel, a KM-mel és más népgazdasági szervekkel.

A szállítások hatékonyságának, tervszerűségének és gazdaságosságának fokozására az anyagszállításoknál diszpécser irányítású szállítási rendszer került bevezetésre, amely már az első években jó eredményeket mutatott a csapatoknál és a központi szerveknél egyaránt. Célszerűbben, komplex módon kerültek fel-

használásra a különböző szállítási ágazatok. Közülük mindinkább az adott esetben leggazdaságosabb került alkalmazásra. Javult a szállítógépkocsik kihasználtsága, a szállítások hatékonysága.

Az új szállítási rendszerrel szoros összhangban jó tapasztalatokat szereztünk a konténeres kiszállításoknál. Ezzel a módszerrel csökkent a csapatoknak a berendelése a központi raktárakban történő vételezésekre. Egyben jelentős kilométer- és üzemanyag-, továbbá fizikai erő- és munkaidő-megtakarítást értünk el.

A szolgálat fejlődésének fontos állomása volt, hogy az elmúlt években anyagnemfelelőssé és szakanyaggazdává vált. Célkitűzéseinknek megfelelően fejlődött és szilárdult gazdálkodási rendszerünk. A hagyományos közlekedési szakanyagok mellett a szolgálat anyagnemfelelősi hatáskörébe kerültek az anyagmozgatási- és rakodásgépesítési, továbbá egységakományképző eszközök, gépek és berendezések. A kibővült feladatoknak megfelelően a szolgálat eredményes erőfeszítéseket tett – a szállítási feladatok végrehajtásával, a szállítási rendszer korszerűsítésével párhuzamosan – az MN anyagmozgatási rendszerének feljesztésére és a rakodás fokozatos gépesítésére, az érintett szolgálatokkal együttműködve, mind az állandó bázisoknál, mind tábori körülmények között. Rendszerbe került a Közlekedési Anyagraktár, megkezdtük a saját javítóbázis létrehozását, ami a javítási költségek 40–50⁰₀-os csökkentését eredményezi.

A háborús közlekedés feltételeinek javítása érdekében az érintett katonai és népgazdasági szervekkel együttműködve eredményeket értünk el a hadszíntérelőkészítés közlekedési feladatainak végrehajtásában. Így egyes dunai és tiszai vasúti dublőr hidátkelőhelyekhez kiépítettük a csatlakozó vasúti vonalszakaszokat. Ezek egy része jelenleg iparvágány jelleggel a népgazdaság hasznosítója, megfelelő bérleti díj ellenében.

Szabályoztuk a csapatok által a közutak igénybevételét, a túlsúlyos járművek közlekedését, a lánctalpas eszközök részére az utak kijelölését és berendezését. Mindezek hatására jelentősen csökkentek az útrongálások, a mezőgazdasági károk és a lakossági panaszok.

Létrehoztuk az egységes közlekedési szolgálat mindazon vezető szerveit – felső, közép és területi szinten – valamint az elvonuló közlekedési csapatok vezető szerveit, amelyek képcsekké váltak a komplex közlekedési biztosítási feladatok vezetésére.

Terveinknek megfelelően ez év utolsó negyedévében közlekedési konferenciát folytattunk le – „Az MN Közlekedési Szolgálat helyzetének elemzése, a továbbfejlesztés fő irányainak meghatározása a közlekedési biztosítás területén békében és haditevékenységek esetén” témában.

A konferencia hasznos volt, célját elérte. Igazolta a szolgálat által végzett munkát, az eddig tett erőfeszítéseket. Helyesnek és megvalósíthatónak, a központi elgondolással összhangban levőnek tartotta a további célkitűzéseket és megerősítette a továbbhaladásra meghatározott arányokat.

Az ismertetett néhány terület, az elért eredmények jól tükrözik a fejlődést, az előrelépést. Mindezek hatására az elmúlt időszakban az alaprendeltetésből adódó feladatok megoldására képes közlekedési szolgálat alakult ki. A szolgálat összműködési alapján megfelel az MN béke- és haditevékenységéből ráháruló feladatoknak. Képes a közlekedési biztosítás végrehajtására az állandó harcászultság és a várható haditevékenységek időszakában is. Az ország közlekedési rendszere főbb mutatóiban felkészült a fegyveres erők tevékenysége kapcsán jelent-

kező közlekedési szükségletek kielégítésére. Emellett reálisan kell látnunk, hogy vannak területek, ahol feszültségek, lemaradások, illetve a fejlődéssel járó újabb ellentmondások jelentkeznek.

Rövid gondolatmenetemet azzal kívánom befejezni, hogy a szolgálat a katonai felső vezetés által meghatározott követelmények mind teljesértékűbb teljesítésére törekszik a jövőben is az eddigi eredmények és a felhalmozott tapasztalatok bázisán. Szolgálatunk is kötelességének tekinti, hogy a párt és kormány határozatainak megfelelően keresse a hatékonyabb módszereket és lehetőségeivel hozzájáruljon a személyi állomány élet- és szolgálati körülményeinek, kiemelten a szállítási feltételek javításához. Ennek teljesítéséhez pontos, kiegyensúlyozott, megbízható munka szükséges. A megvalósításhoz keressük a jobb, hatékonyabb módszereket és erőfeszítéseket teszünk, hogy a szolgálat felkészültsége a követelményekkel, elvárásokkal lépést tartson.